

31. 7. 2009

B7-0000/2009

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázek k ústnímu zodpovězení B7-0000/2009
a B7-0000/2009

v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu

o změně klimatu a rozvojových zemích v kontextu konference Organizace
spojených národů o změně klimatu v Kodani

Eva Joly
za Výbor pro rozvoj

**Usnesení Evropského parlamentu o změně klimatu a rozvojových zemích
v kontextu konference Organizace spojených národů o změně klimatu v Kodani**

Evropský parlament,

- s ohledem na společné prohlášení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, Evropského parlamentu a Komise ze dne 20. prosince 2005 o rozvojové politice Evropské unie: „Evropském konsensu“, a zejména jeho bodech 22, 38, 75, 76 a 105¹,
- s ohledem na Agendu 21, Deklaraci z Ria o životním prostředí a rozvoji a Prohlášení o zásadách udržitelného lesního hospodářství, které přijalo více než 178 vlád na konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji (UNCED) v brazilském Riu de Janeiro ve dnech 3. až 14. června 1992 a jejichž zásady byly znovu důrazně potvrzeny na Světovém summitu o udržitelném rozvoji (WSSD) v jihoafrickém Johannesburgu ve dnech 26. srpna až 4. září 2002,
- s ohledem na rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a související Kjótský protokol,
- s ohledem na Deklaraci tisíciletí Organizace spojených národů ze dne 8. září 2000, kterou se stanoví rozvojové cíle tisíciletí jako cíle vypracované společně mezinárodním společenstvím a jejímž cílem je odstranit chudobu,
- s ohledem na Deklaraci o začlenění přizpůsobování se změně klimatu do rozvojové spolupráce přijatou ministry pro rozvoj a životní prostředí členských zemí Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) dne 4. dubna 2006,
- s ohledem na partnerství EU–Afrika v oblasti změny klimatu, jež je součástí prvního akčního plánu (2008–2010) pro provádění společné strategie EU–Afrika,
- s ohledem na plán z Bali přijatý na konferenci Organizace spojených národů o změně klimatu, která se konala na indonéském ostrově Bali v prosinci 2007,
- s ohledem na 14. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC) a na čtvrtou konferenci smluvních stran (COP) Kjótského protokolu, které se budou konat v Poznani (Polsko) ve dnech 1. až 12. prosince 2008,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. března 2003 o změně klimatu v kontextu rozvojové spolupráce (KOM(2003)0085),
- s ohledem na závěry Rady a na akční plán 2004–2008 týkající se změny klimatu v kontextu rozvojové spolupráce ze dne 24. listopadu 2004,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. ledna 2007 nazvané „Omezení celosvětové

¹ Úř. věst. C 46, 24.2.2006, s.1.

změny klimatu na dva stupně Celsia – Postup do roku 2020 a na další období“ (KOM(2007)0002),

- s ohledem na sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 18. září 2007 nazvané „Založení globální aliance pro změnu klimatu mezi Evropskou unií a chudými rozvojovými zeměmi, které jsou změnou klimatu nejvíce ohroženy“ (KOM(2007)0540),
- s ohledem na své usnesení ze dne 21. října 2008 o založení globální aliance pro změnu klimatu mezi Evropskou unií a chudými rozvojovými zeměmi, které jsou změnou klimatu nejvíce ohroženy¹,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. ledna 2009 nazvané „Cesta ke komplexní dohodě o změně klimatu v Kodani“ (KOM(2009)0039),
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. března 2009 o strategii EU pro souhrnnou dohodu o změně klimatu v Kodani a o přiměřeném financování politiky v oblasti změny klimatu²,
- s ohledem na usnesení Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU ze dne 9. dubna 2009 o sociálních a environmentálních dopadech změny klimatu v zemích AKP³,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 25. června 2009 o začleňování problematiky životního prostředí do rozvojové spolupráce,
- s ohledem na zprávu OECD z roku 2007 nazvanou „Stocktaking of Progress on Integrating Adaptation to Climate Change into Development Co-operation Activities“ („Bilance pokroku při začleňování přizpůsobování se změně klimatu do činností v oblasti rozvojové spolupráce“),
- s ohledem na zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC), a zejména na příspěvek pracovní skupiny II („Důsledky změny klimatu, přizpůsobování a zranitelnost“) ve čtvrté hodnotící zprávě,
- s ohledem na zprávu o lidském rozvoji 2007–2008 nazvanou „Fighting climate change: Human solidarity in a divided world“ („Boj proti změně klimatu: lidská solidarita v rozděleném světě“) vydanou Rozvojovým programem OSN (UNDP),
- s ohledem na zprávu Světové banky a Mezinárodního měnového fondu nazvanou „Global Monitoring Report 2008: MDGs and the Environment – Agenda for Inclusive and Sustainable Development“ („Celosvětová kontrolní zpráva 2008: rozvojové cíle tisíciletí a životní prostředí – postup pro celkový a udržitelný rozvoj“),
- s ohledem na výhledovou environmentální studii na období do roku 2030 organizace OECD ze dne 5. března 2008,
- s ohledem na zprávu Globálního humanitárního fóra z května roku 2009 nazvanou „Human Impact Report: Climate Change – The Anatomy of a Silent Crisis“ („Dopad

¹ P6_TA(2008)0491.

² P6_TA(2009)0121.

³ ACP-EU/100.383/09/fin.

změny klimatu na lidskou populaci – podrobná analýza tiché krize“),

- s ohledem na zprávu Švédskem založené Komise pro změnu klimatu a rozvoj z května roku 2009 „Closing the Gaps: Disaster risk reduction and adaptation to climate change in developing countries“ („Vyrovnání stávajících rozdílů: snižování rizik katastrof a přizpůsobování se změně klimatu v rozvojových zemích“),
 - s ohledem na otázky položené Komisi a Radě dne 2. září 2009 ohledně změny klimatu a rozvojových zemí v souvislosti s konferencí OSN o změně klimatu v Kodani (O-0000/2009 – B7-0000/2009, O-0000/2009 – B7-0000/2009),
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 a čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že rozvojové země ke změně klimatu přispěly nejméně a přitom jsou nejvíce zasaženy jejími dopady, neboť jsou geograficky zranitelné, do značné míry závislé na primárním sektoru (zemědělství, rybolov) a mají jen omezenou infrastrukturu k řešení jejích dopadů,
- B. vzhledem k tomu, že změna klimatu ročně zapříčiní více než 300 000 úmrtí a vážně postihuje 325 milionů osob, a vzhledem k tomu, že tyto hodnoty do roku 2030 pravděpodobně dosáhnou více než dvojnásobku; vzhledem k tomu, že téměř 99 % těchto úmrtí a 98 % vážně postižených lidí se objevuje právě v rozvojových zemích,
- C. vzhledem k tomu, že vlivem změny klimatu se současné hospodářské ztráty odhadují na více než 125 miliard USD ročně¹ a do roku 2030 mohou dosáhnout částky 600 miliard USD; vzhledem k tomu, že 90 % těchto ztrát nesou právě rozvojové země,
- D. vzhledem k tomu, že v důsledku změny klimatu bylo více než 12 milionů osob uvrženo do chudoby a tento počet by se mohl do roku 2030 zvýšit o dalších 20 milionů,
- E. vzhledem k tomu, že změna klimatu může vést k dalšímu zvyšování rizika konfliktů o ovládnutí přírodních zdrojů v důsledku zmenšování zemědělských ploch či snižování zásob vody nebo odlesňování nebo v důsledku migrace související se změnou klimatu,
- F. vzhledem k tomu, že vyspělé průmyslové země nesou za změnu klimatu historickou odpovědnost a je jejich morální povinností pomáhat rozvojovým zemím v jejich úsilí o přizpůsobování se jejím následkům; vzhledem k tomu, že konference Organizace spojených národů o změně klimatu v Kodani představuje poslední fázi rozhovorů na celosvětové úrovni s cílem nalézt spravedlivou a účinnou dohodu, jež bude navazovat na Kjótský protokol v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“,
- G. vzhledem k tomu, že jakýkoli odklad v přijetí jednoznačného rozhodnutí v otázce mechanismů a finančních prostředků nezbytných pro eliminaci příčin a omezení dopadů změny klimatu povede k mnohem vyšším nákladům; vzhledem k tomu, že navzdory potřebě přijmout urychlená opatření v souvislosti se změnou klimatu v rozvojových zemích nejsou opatření pro přizpůsobování se změně klimatu a jejímu zmírňování dostatečně financována,

¹ Tato částka přesahuje celkové finanční prostředky veřejné rozvojové pomoci v jakémkoli daném roce.

- H. vzhledem k tomu, že výše nákladů na přizpůsobování se změně klimatu je odhadována na 50 až 135 miliard USD ročně, nicméně závazky dárcovských zemí činí méně než 500 milionů USD ročně; vzhledem k tomu, že v ostrém kontrastu k této skutečnosti byla v posledním roce finančním institucím celosvětově vyčleněna finanční pomoc ve výši 8 bilionů USD,
- I. vzhledem k tomu, že většina finančních prostředků přislíbených pro oblast změny klimatu pochází z rozpočtů oficiální rozvojové pomoci, což odvádí fondy z oblasti rozvojové pomoci a vážně ohrožuje zmírňování chudoby a dosažení rozvojových cílů tisíciletí,
- J. vzhledem k tomu, že změna klimatu vystavuje riziku 40 % mezinárodních investic zaměřených na zmírňování chudoby¹ a tím ohrožuje účinnost a udržitelnost rozvojové práce; vzhledem k tomu, že je třeba zajistit lepší koordinaci, komplementaritu a koherenci iniciativ v oblasti změny klimatu a rozvoje,
- K. vzhledem k tomu, že většina stávajících způsobů financování v oblasti přizpůsobování se změně klimatu postrádá participativní přístup posilující vlastní odpovědnost rozvojových zemí a pouze několik z nich má tudíž plnou důvěru dárcovských a přijímajících zemí,
- L. vzhledem k tomu, že národní akční programy pro přizpůsobování (NAPA) jsou důležitými nástroji pro přizpůsobování se změně klimatu, jež posilují vlastní odpovědnost, nicméně hrozí riziko narušení jejich potenciálů kvůli nedostatku institucionální podpory a zdrojů potřebných k jejich provádění,
- M. vzhledem k tomu, že stávající systém financování adaptačních opatření na mezinárodní úrovni i na úrovni EU je značně roztržštěný a špatně koordinovaný, což rozvojovým zemím působí nemalé problémy v souvislosti s prováděním činností, které jsou financovány rozličnými mechanismy,
1. vítá skutečnost, že při vyjednávání dohody o změně klimatu pro období po roce 2012 bylo dosaženo pokroku v úsilí o to, aby přizpůsobování se změně klimatu a jejímu zmírňování byla věnována stejná pozornost; zdůrazňuje, že jednání o přizpůsobování se změně klimatu a o jejím zmírňování je třeba pevněji propojit,
 2. trvá na tom, aby dohoda o změně klimatu pro období po roce 2012 zohlednila stávající rozvojové procesy na mezinárodní i vnitrostátní úrovni; vyzývá Komisi a členské státy EU, aby v rámci rozvojových cílů tisíciletí lépe zohlednily změnu klimatu tím, že do projektů a programů zaměřených na dosažení těchto cílů jakož i do veškerých strategií zaměřených na zmírňování chudoby začlení otázku přizpůsobování se změně klimatu;
 3. zdůrazňuje, že veškeré finanční prostředky na přizpůsobování se změně klimatu musí být nově vyčleněny a musí fungovat jako doplněk stávajících závazků v rámci oficiální rozvojové pomoci (s cílem dosáhnout 0,7 % hrubého domácího produktu (HDP) do roku 2015);

¹ Podle odhadů Světové banky

4. vyzývá mezinárodní společenství, aby výrazně zvýšilo finanční podporu na účely přizpůsobování se změně klimatu v rozvojových zemích a aby prozkoumalo inovační mechanismy financování určené pro tento účel, jako jsou vnitrostátní daně na emise, mezinárodní daně na obchodování, daně z emisí z letecké a lodní dopravy či dražby přidělených množství jednotek;
5. vyzývá Komisi a členské státy, aby podstatně zvýšily rozpočet pro Globální alianci proti změně klimatu a navrhuje, aby jedním ze zdrojů financování bylo vyčlenění alespoň 25 % očekávaných výtěžků z aukcí v rámci systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS); naléhavě žádá Komisi, aby zajistila, že Globální aliance proti změně klimatu (GCCA) bude fungovat jako ústředí, v němž se soustředí všechny informace o prostředcích určených na přizpůsobování se změně klimatu v rozvojových zemích, čímž by se zabránilo vytváření nových bilaterálních iniciativ EU;
6. zdůrazňuje, že financování adaptačních opatření a opatření ke zmírňování dopadů změny klimatu v rozvojových zemích musí být dostatečné, předvídatelné a transparentní; poukazuje na to, že dárcovské země musí investovat do zvyšování „absorpční schopnosti“ rozvojových zemí, aby tyto země byly schopny účinně využívat zdroje;
7. připomíná, že finanční prostředky by měly být rozdělovány nikoliv jako výhodné půjčky, ale jako granty, neboť u financování změny klimatu se nejedná o pomoc, nýbrž o odškodnění, jež jsou dlužny průmyslové státy v rámci zásady „znečišťovatel platí“;
8. zastává názor, že mechanismy odškodnění a mechanismy obnovy je třeba zahrnout do dohody o změně klimatu pro období po roce 2012, aby tak byly náležitě řešeny ztráty a škody, jež nepříznivé dopady změny klimatu způsobily v rozvojových zemích;
9. naléhavě vyzývá mezinárodní společenství, aby přednostně udělovalo prostředky z fondů na financování boje proti změně klimatu těm nejohroženějším rozvojovým zemím, a zejména Africe, které se z celkové částky fondů na financování boje proti změně klimatu vynaložené za poslední čtyři roky dostalo méně než 12 %, a dále malým ostrovním rozvojovým státům;
10. poukazuje na vlastní odpovědnost za prostředky určené na přizpůsobování se změně klimatu, např. prostřednictvím vnitrostátního dohledu nad mechanismy pro poskytování podpory (např. parlamentními výbory); dále vyzývá mezinárodní společenství, aby v nadcházejících pěti letech uvolnilo 2 miliardy USD na projekty národních akčních programů pro přizpůsobování;
11. zdůrazňuje nezbytnost institucionální odpovědnosti a důvěry tím, že bude vytvořeno rovnocenné zastoupení dárcovských a přijímajících zemí v řídicím orgánu institucí financujících přizpůsobování se změně klimatu; vyzývá mezinárodní společenství, aby zvýšilo objem finančních prostředků pro Fond pro přizpůsobování, jedné z nejdemokratičtějších rozhodovacích struktur v oblasti přizpůsobování se změně klimatu;
12. domnívá se, že přiměřené plánování a řízení ekologické migrace bude mít zásadní význam pro bezpečnost lidstva, a vyzývá proto mezinárodní společenství, aby zjistilo, jaké

nedostatky existují ve stávajících právních předpisech, pokud jde o ochranu environmentálních migrantů, a aby tyto nedostatky odstranilo;

13. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a Sekretariátu UNFCCC.